

نقش تفاوت‌های جنسیتی در کیفیت ترجمه:

بررسی سبک نگارش مترجمان زن و مرد

رضا رضوانی

(استادیار زبان انگلیسی دانشگاه یاسوج، نویسنده مسؤول)

محبوبه احمدیان

(دانشجوی کارشناسی ارشد مترجمی زبان انگلیسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد فارس)

چکیده

ترجمه و نوشتار دارای رویکردها و ویژگی‌های مشابهی هستند. این پژوهش به بررسی رابطه ترجمه و نوشتار با توجه به تفاوت‌های جنسیتی در کیفیت ترجمه متن بیانی و اطلاعی و سبک نگارش (بیانی و اطلاعی) مترجمان زن و مرد می‌پردازد. جامعه آماری این پژوهش شامل ۱۵۰ نفر (۷۵ زن و ۷۵ مرد) از دانشجویان سال آخر کارشناسی رشته مترجمی زبان انگلیسی از ۱۰ دانشگاه کشور بود که به صورت تصادفی انتخاب شدند. شرکت کنندگان در ابتدا دو پاراگراف انگلیسی شامل متن‌های بیانی و اطلاعی جهت ترجمه دریافت کردند و پس از آن، یک پاراگراف به زبان فارسی نگاشتند. کیفیت ترجمه و سبک نگارش به ترتیب توسط سه تن از متخصصان رشته ترجمه و سه تن از متخصصان رشته زبان‌شناسی بررسی و سپس یک‌بار بر اساس آزمون تی برای هریک از دو گروه زن و مرد به طور جداگانه و بار دیگر به صورت مقایسه‌ای با یکدیگر بر اساس آزمون تحلیل واریانس دو طرفه تجزیه و تحلیل شد. نتایج آزمون تی بیانگر وجود تفاوت معنادار میان کیفیت ترجمه مردان در متن بیانی با توجه به سبک نگارششان بود. نتایج آزمون تحلیل واریانس دو طرفه نیز حاکی از وجود رابطه معنادار میان متغیر سبک نگارش و کیفیت ترجمه متن بیانی بود. با این وجود، رابطه معناداری میان دیگر متغیرهای پژوهش یافت نشد. کلیدواژه‌ها: جنسیت، سبک نگارش، متن بیانی، متن اطلاعی، کیفیت ترجمه، مطالعات ترجمه.

۱- پیشگفتار

ترجمه دارای ماهیتی میان رشته‌ای^۱ است (اسنل-هرنبای^۲، ۱۹۹۸؛ بسنت^۳، ۲۰۰۲؛ هتیم و ماندی^۴، ۲۰۰۶؛ رضوانی، ریاضی و صحراگرد، ۲۰۱۱) و با بسیاری از رشته‌های دیگر نظیر جامعه‌شناسی (مثلاً در بررسی تفاوت‌های جنسیتی مترجمان در کیفیت ترجمه)، روان‌شناسی (در نظر گرفتن مؤلفه‌های روان‌شناختی و تأثیر آن در عملکرد مترجم)، زبان‌شناسی (تأثیر و رابطه هر یک از مهارت‌های زبانی در ترجمه، اعم از شفاهی و کتبی) و ... دارای ارتباطی تنگاتنگ است. در واقع، گوناگونی تحقیق در وادی ترجمه، مرهون میان رشته‌ای بودن آن است، چرا که ماهیت میان رشته‌ای ترجمه، امکان بررسی چند وجهی آن را از منظر رشته‌های گوناگون فراهم می‌آورد. از میان تمامی موارد قابل بررسی در ترجمه، آنچه توجه محققان پژوهش حاضر را به خود جلب کرد رابطه ترجمه از یک سو با حوزه جامعه‌شناسی در خصوص بررسی کیفیت ترجمه از منظر تفاوت‌های جنسیتی مترجمان و از دیگر سو، حوزه زبان‌شناسی در بررسی کیفیت ترجمه و سبک نگارش بود. در خصوص تفاوت‌های جنسیتی مترجم باید اذعان داشت که نقش مترجم به عنوان یکی از مهم‌ترین عناصر موجود در ترجمه اجتناب ناپذیر است. چسترمن^۵ (۲۰۰۹) در نظریه پیشنهادیش در باب گنجانیدن مطالعات مترجم^۶ در حوزه مطالعات ترجمه^۷ در خصوص اهمیت نقش مترجم بر این باورست که ترجمه پدیده ایست و رای انتقال زبان متن مبدأ به زبان متن مقصد. به عقیده وی آن سوی هر متن ترجمه شده، موجودی زنده، صاحب شعور، احساس، فرهنگ و عقیده به نام "مترجم" وجود دارد. از این رو، در نظر گرفتن مترجم، شرایط فرهنگی، جنسیت، میزان دانش و مهارت وی در درک زبان متن

۱- Interdisciplinary

۲- Snell-Hornby (۱۹۹۸)

۳- Bassnett (۲۰۰۲)

۴- Hatim & Munday (۲۰۰۶)

۵- Chesterman (۲۰۰۹)

۶- Translator Studies

۷- Translation Studies

مبدأ^۱ و انتقال مفاهیم آن به زبان متن مقصد^۲، ویژگی‌های روان‌شناختی، سبک نگارش وی و بسیاری از موارد دیگر در ارزیابی کیفیت ترجمه اجتناب ناپذیر می‌نماید. اما در باب سبک نگارش، بنا به اظهار محققانی از قبیل برکبنک^۳ (۲۰۰۱)، رزمجو (۲۰۰۳) و سیگر^۴ (۱۹۹۴) از میان تمامی مهارت‌های مهارت‌های زبان که عبارت است از خواندن، نوشتن، صحبت کردن و شنیدن، مهارت نوشتن دارای رابطه‌ای نزدیک با ترجمه است. عمده دلیل این ادعا را می‌توان در وجود ویژگی‌های مشترک ترجمه و نگارش بررسی کرد (سیگر، همانجا).

با توجه به آنچه ذکر شد، در این پژوهش بر آنیم به واسطه بررسی مقابله‌ای تفاوت‌های موجود در سبک نگارش مترجمان زن و مرد، به ذکر تأثیر و رابطه هر یک از این متغیرها با تأکید بر جنسیت در کیفیت ترجمه شان در دو نوع متن بیانی^۵ و اطلاعی^۶ بپردازیم. آنچه پیش روست عبارت است از ارائه مبانی نظری پژوهش بر اساس بررسی مفهوم جنسیت، تأملی بر تفاوت‌های زن و مرد از لحاظ تفاوت‌های نگارشی، نکاتی به اختصار در باب ترجمه و جنسیت و نیز ترجمه و نوشتار، بیان فرضیه‌ها و روش پژوهش و در انتها ذکر یافته‌های پژوهش و بحث و نتیجه‌گیری در این خصوص.

۲- مبانی نظری پژوهش

۲-۱: جنسیت

"جنسیت^۷ عبارت است از یک معنی اجتماعی از جنس و به مجموعه‌ای از ویژگی‌ها و رفتارهای رفتارهای فردی و گروهی زنان و مردان در جامعه اطلاق می‌شود" (ویوین^۸، ۲۰۰۴، ص ۲۱). هنگام

۱- Source text language

۲- Target text language

۳- Brockbank (۲۰۰۱)

۴- Sager (۱۹۹۴)

۵- Expressive

۶- Informative

۷- Gender

۸- Vivien (۲۰۰۴)

کاربرد واژه جنسیت بدون شک اولین چیزی که در ذهن تداعی می شود تصویری زنانه و مردانه و تفکر در خصوص انواع تفاوت‌های ظاهری و رفتاری فرد است. به عبارت دیگر، ساده ترین مفهوم جنسیت عبارت است از تفاوت. از ویژگی‌های زیستی گرفته تا خصوصیات اجتماعی، روان‌شناسی و ... چرا که زن و مرد بالذاته موجودات متفاوتی هستند، هر یک با توانایی‌ها و ویژگی‌های متفاوت. وجود برخی از این تفاوت‌ها اغلب اجتناب ناپذیر بوده و عموماً ریشه در ویژگی‌های زیست‌شناختی و ماهیت جنسیت فرد دارد و برخی دیگر نیز به واسطه عواملی نظیر اجتماع، تجارب شخصی، مهارت و ... از فردی به فرد دیگر متفاوت است (کدیور، ۱۳۸۱). در ادامه به ذکر تفاوت‌های زن و مرد از منظر تفاوت‌های نگارشی می پردازیم.

۲-۲: جنسیت و تفاوت‌های نگارشی

گلیک و ردمن^۱ (۲۰۰۸) بر این باورند از میان تمامی انسان‌ها هیچ گروهی به اندازه زن و مرد تفاوت را تجربه نکرده است. این تفاوت‌ها را می توان از دیدگاه‌های گوناگون، از ویژگی‌های زیستی گرفته تا ذهنی بررسی کرد. در خصوص تفاوت‌های نگارش زن و مرد باید به ذکر این مهم پرداخت که بسیاری از محققان زبان‌شناسی بر وجود تفاوت‌های نگارشی زن و مرد تأکید کرده و از این رهگذر به بررسی جامع و بیان نتایج حاصل از این تفاوت‌ها پرداخته اند.

مگی^۲ (۲۰۰۹) بر این باورست که همه انسان‌ها، اعم از زن و مرد، همواره با جهان پیرامون خویش در ارتباطند. وی نوشتار را یکی از پدیده‌های ذهنی و از راه‌های برقراری ارتباط و تعامل فرد با جهان پیرامون می داند که هویت و عقایدش در ورای آن نهفته است. به عقیده وی در بسیاری از موارد، شماری از مؤلفه‌های نوشتاری نظیر سبک نگارش، نوع کلمات به کار رفته و متن نگاشته شده، میزان علاقه و ارجحیت دادن به نوشتن در مورد یک متن خاص تجلی‌گر هویت فرد نویسنده است. سیان^۳ (۲۰۰۳) مهارت نوشتار را به طور کلی جزء مقوله‌های جدایی ناپذیر از جنسیت می داند.

۱- Glick & Rudman, (۲۰۰۸)

۲- Magee (۲۰۰۹)

۳- Sian (۲۰۰۳)

تحقیقات انجام شده توسط جونز و مایهیل^۱ (۲۰۰۷) و واسکیتا^۲ (۲۰۰۸) در این خصوص مؤید ادعای سیان (همانجا) است. نتایج دو بررسی مشابه انجام شده توسط این دو محقق نشان دهنده میزان علاقه و به دنبال آن مهارت بیشتر زنان در نگارش متون بیانی که عمدتاً عبارت است از داستان (به ویژه داستان‌های عاشقانه)، افسانه، شرح خاطرات و بیان احساسات و روابط میان فردی و متونی از این قبیل بود. از دیگر سو، مردان بیشتر به نگاشتن متون اطلاعی نظیر بیان واقعات موجود یا حقایق علمی در خصوص یک موضوع خاص و در واقع انتقال دانسته‌ها و عقاید شان در مورد مسائل گوناگون و اظهار نظرهای منطقی در این راستا تمایل و مهارت داشتند. به عقیده جونز و مایهیل (همانجا) ردپای سبک نگارش زنان و مردان در چنین تفاوت‌هایی مشهود است. فرنسیس، ریسون و رید^۳ (۲۰۰۱) سبک نگارش را از جمله مهم‌ترین تفاوت‌های موجود در نگارش زن و مرد می‌دانند. در ادامه به بررسی جنسیت و سبک نگارش می‌پردازیم.

۲-۳: جنسیت و سبک نگارش

"سبک نگارش زن و مرد با هم متفاوت است" (فرنسیس، ریسون و رید، ۲۰۰۱، ص ۳۲۰). در باب تفاوت‌های سبک نگارش در زنان و مردان بسیاری از پژوهشگران بر بیانی بودن سبک نگارش زنان و اطلاعی بودن آن در مردان اتفاق نظر دارند؛ به عنوان مثال، آرگامون، کیپل و فاین^۴ (۲۰۰۵) در یک پژوهش جامع، با بررسی ساختار نحوی و لغوی متون بیانی و اطلاعی و پس از آن سبک نگارش زنان و مردان حاضر در پژوهش آنها به بیانی بودن سبک نگارش در زنان و اطلاعی بودن آن در مردان پی بردند. نتایج این تحقیق حاکی از آن بود که جزئیات سبک نگارش زنان عبارت است از مکتوباتی حاکی از میل به ایجاد تعامل میان نویسنده و خواننده و بیشتر حاوی اصطلاحات و عبارات احساسی و غیر رسمی، و کلمات دارای بار عاطفی و ضمائر اول و دوم شخص و به عبارت دیگر بیانی است.

۱- Jones & Myhill (۲۰۰۷)

۲- Waskita (۲۰۰۸)

۳- Francis, Robson & Read (۲۰۰۱)

۴- Argamon, Koppel & Fine (۲۰۰۵)

از طرف دیگر، سبک نگارش مردان به واسطه کاربرد تعیین کننده‌ها^۱، تصریح کننده‌های اسمی^۲، فرع اسمی^۳ و وجود کلمات خشی و بدون بار عاطفی، جملات کوتاه، صریح، رسمی، مستقیم و حاوی اطلاعات در مورد یک موضوع خاص و اطلاعی است.

دیگر بررسی‌های انجام شده در همین راستا مؤید نتایج تحقیقات آرگامون، کیپل و فاین است. سیان (۲۰۰۳) سبک نگارش را از جمله مقوله‌های وابسته به جنسیت و در آن زنان را صاحب سبکی ظریف، خلاقانه، احساسی و شاعرانه در نوشتن می‌داند. فرنسیس، ریسون و رید (۲۰۰۱) از دیگر سو، سبک نگارش مردان را در بردارنده اطلاعات و متمرکز بر واقعیت می‌پندارد. کتلنس^۴ (۱۹۹۸)، گالبی^۵ (۲۰۰۱)، لانگی^۶ (۲۰۰۸) و آماندا^۷ (۲۰۱۰) نیز سبک نگارش هر نویسنده را معرف جنسیت وی و سبک نگارش بیانی و اطلاعی را به ترتیب به زنان و مردان نسبت می‌دهند.

۲-۴: جنسیت و ترجمه

بنا به اظهار چمبرلین^۸ (۱۹۹۸) یافته‌های مربوط به جنسیت و ترجمه بر اساس مواردی همچون نوع متن ترجمه شده، زبان و عناصر فرهنگی موجود در ترجمه و چنانکه نگارندگان این مقاله معتقدند، ویژگی‌های مترجمان زن و مرد، اعم از توانش (شناختی و یا زبانی)، تجربه، مهارت، علاقه، انگیزه، ویژگی‌های روان‌شناختی، سبک نگارش و ... از تنوع بسیار زیادی برخوردارست. ون فلوئو^۹ (۲۰۰۱) مسائل مربوط به جنسیت و ترجمه را بدین صورت ذکر می‌کند: نخست، با توجه به اینکه چه کسی ترجمه می‌کند، زن یا مرد؟ نقش جنسیت، کی، کجا و چگونه بر ترجمه تأثیرگذار است؟

- ۱- Determinant
- ۲- Noun specifier
- ۳- Noun modifier
- ۴- Kathlence (۱۹۹۸)
- ۵- Galbi (۲۰۰۱)
- ۶- Lange (۲۰۰۸)
- ۷- Amanda (۲۰۱۰)
- ۸- Chamberlain (۱۹۹۸)
- ۹- Von Flotow (۲۰۰۱)

دوم اینکه چگونه مسائل مربوط به جنسیت، تعاریف و ساختار آن در ترجمه مؤثر است؟ و بالاخره، وجود یا عدم وجود هویت جنسیتی و رای ترجمه، چگونه در آن متجلی می‌شود؟ سخن در باب جنسیت و ترجمه بسیار است. علاوه بر آنچه توسط ون فلوتو ذکر شد، آنچه در اینجا شایان توجه می‌نماید تلاش جهت پاسخ دادن به این پرسش نیز هست: جنسیت مترجم و تفاوت‌های نگارشی که تا به حال ذکر شد، چگونه در کیفیت ترجمه دو متن بیانی و اطلاعاتی مترجمان زن و مرد متجلی می‌شوند؟

۲-۵: ترجمه و نوشتار

بنا به اظهار سیگر (۱۹۹۴) از میان تمامی مهارت‌های زبان که عبارت است از خواندن، نوشتن، صحبت کردن و شنیدن، مهارت نوشتن دارای رابطه‌ای نزدیک با ترجمه است. عمده دلیل این ادعا را می‌توان در وجود ویژگی‌های مشترک ترجمه و نگارش بررسی کرد. برکبنک (۲۰۰۱) و رزمجو (۲۰۰۳) نیز علاوه بر تأیید آنچه توسط سیگر گفته شد، نوشتن را یکی از مهم‌ترین مهارت‌ها و توانایی‌های مترجم در انتقال زبان متن مبدأ به زبان متن مقصد می‌دانند. اکسوی^۱ (۲۰۰۱) نیز در خصوص رابطه ترجمه و نوشتار چنین اظهار نظر می‌کند: مادامی که ترجمه در یک بافت متنی^۲ روی روی می‌دهد، علاوه بر برخورداری مترجم از مهارت خواندن و درک کردن، نقش وی به عنوان یک نویسنده در رمزگشایی^۳ متن زبان مبدأ و رمزگذاری^۴ در متن زبان مقصد از اهمیت بسزایی برخوردار برخوردار است.

با توجه به آنچه تاکنون در خصوص اهمیت ترجمه و نوشتار و تفاوت‌های جنسیتی در سبک نگارش ذکر شد، در ادامه به بررسی سبک نگارش شرکت کنندگان در پژوهش حاضر و رابطه آن با کیفیت ترجمه شان در دو متن بیانی و اطلاعاتی می‌پردازیم.

۱- Aksoy (۲۰۰۱)

۲- Textual context

۳- Decode

۴- Encode

۳- پرسش و فرضیه‌های پژوهش

در این پژوهش برآنیم به واسطه بررسی مقابله‌ای تفاوت‌های سبک نگارش مترجمان زن و مرد، به ذکر رابطه هر یک از این متغیرها با تأکید بر جنسیت در کیفیت ترجمه آنها در دو نوع متن بیانی و اطلاعی بپردازیم و بدانیم که آیا تفاوت در سبک نگارش فارسی مترجمان زن و مرد دارای تفاوت و رابطه‌ای معنادار با کیفیت ترجمه آنها در دو نوع متن بیانی و اطلاعی است یا خیر.

در اینجا فرض را بر آن می‌گذاریم که:

۱. میان سبک نگارش (بیانی و اطلاعی) زنان و کیفیت ترجمه آنها در متن بیانی، تفاوت معنا داری وجود ندارد.
۲. میان سبک نگارش (بیانی و اطلاعی) زنان و کیفیت ترجمه آنها در متن اطلاعی، تفاوت معنا داری وجود ندارد.
۳. میان سبک نگارش (بیانی و اطلاعی) مردان و کیفیت ترجمه آنها در متن بیانی، تفاوت معنا داری وجود ندارد.
۴. میان سبک نگارش (بیانی و اطلاعی) مردان و کیفیت ترجمه آنها در متن اطلاعی، تفاوت معنا داری وجود ندارد.
۵. میان سبک نگارش (بیانی و اطلاعی) زنان و مردان و کیفیت ترجمه آنها در متن بیانی رابطه معنا داری وجود ندارد.
۶. میان سبک نگارش (بیانی و اطلاعی) زنان و مردان و کیفیت ترجمه آنها در متن اطلاعی، رابطه معنا داری وجود ندارد.

۴- جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

در این بخش نخست باید به ذکر این نکته پرداخت که جهت جمع‌آوری داده‌های پژوهش، از میان همه دانشگاه‌های کشور با ۲۳ دانشگاه اعم از آزاد، دولتی، پیام نور و غیر انتفاعی که همگی دارای رشته مترجمی زبان انگلیسی بودند مکاتبه و درخواستی مبنی بر اجازه حضور در کلاس و جمع‌آوری داده‌ها ارائه شد. از این میان ۱۰ دانشگاه که نامشان در ذیل ذکر شده است، ۱ ساعت از جلسه

آموزشی شان را در اختیار محققان قرار دادند. دیگر دانشگاه‌ها نیز به دلیل پاره‌ای از مسائل همچون کمبود وقت و مقارن شدن تاریخ درخواست جمع‌آوری داده‌ها با برنامه‌های از پیش تعیین شده از این همکاری معذور بودند.

جامعه آماری این پژوهش ۱۵۰ دانشجوی سال چهارم کارشناسی مترجمی زبان انگلیسی (۷۵ زن و ۷۵ مرد) از دانشگاه‌های آزاد اسلامی واحد شیراز، مرودشت، میبد یزد، رودهن، آبادان و دانشگاه پیام نور شیراز، بوشهر، صفاشهر و نیز مؤسسه آزاد علمی حافظ و زند شیراز بودند که به صورت تصادفی^۱ انتخاب شدند. بدین صورت که از هر دانشگاه ۲۰ نفر (دانشجوی زن و مرد) به صورت تصادفی انتخاب شده و در گردآوری داده‌های پژوهش مشارکت کردند. در نخستین مرحله بررسی، تعدادی از داده‌ها به دلایلی نظیر ناقص بودن حذف و در نهایت داده‌های حاصل از همکاری مؤثر ۷۵ دانشجوی زن و ۷۵ دانشجوی مرد جهت تجزیه و تحلیل در نظر گرفته شد. شایان ذکر است که میانگین سن زنان نیز از ۲۲ تا ۳۵ و مردان از ۲۳ تا ۳۸ سال بوده است.

۵- روش پژوهش

هدف اصلی این پژوهش بررسی تأثیر جنسیت بر کیفیت ترجمه متن بیانی و اطلاعی با توجه به تفاوت‌های موجود در سبک نگارش است که در شمار پژوهش‌های علمی قرار می‌گیرد. به منظور گردآوری داده‌های این پژوهش، از نتایج ارزیابی سبک نگارش و کیفیت ترجمه ارائه شده توسط شرکت کنندگان استفاده شد.

شرکت کنندگان در این پژوهش، ابتدا دو پاراگراف انگلیسی شامل متن‌های بیانی و اطلاعی جهت ترجمه به زبان فارسی دریافت کردند. شایان ذکر است که متن بیانی برگرفته از بخشی از داستان "پسران و عاشقان" نوشته لارنس^۲ (۱۹۱۳) و متن اطلاعی، قسمتی از مقاله‌ای تحت عنوان "غذا" از هفته نامه تایمز^۳ بوده است. دلیل انتخاب این دو متن به ویژگی‌های زبان‌شناختی آنها بر می‌گردد.

۱- Random sampling

۲- Sons and Lovers, written by D- H- Lawrence (۱۹۱۳)

۳- New York Times weekly

بدین صورت که بر اساس تقسیم بندی‌های متون مختلف توسط ریس^۱ (۱۹۹۸) متن بیانی عموماً حاوی عناصر زیبایی شناختی سخن است که به انتقال احساسات و بیان جنبه‌های زیبایی کلام و متن اطلاعی، همان گونه که از نام آن پیداست به بیان اطلاعات موجود در متن در قالب جملات خبری و فارغ از جنبه زیبایی شناختی متن، صرفاً به محتوا می پردازد. سپس از آنان خواسته شد یک پاراگراف به زبان فارسی در مورد "فقر مالی" بنویسند. دلیل انتخاب این موضوع به چالش کشاندن ذهن آنان در تفکر و سپس نگارش در خصوص یکی از موارد مشهود در دنیای پیرامون بود. موضوعی که به دلیل عمومیت و چند بعدی بودن (بعد احساسی و منطقی) قابلیت نگاهشده شدن به انواع سبک نگارش، اعم از بیانی و اطلاعی را داشت. گفتنی است مرحله جمع آوری داده‌های پژوهش در محیط آموزشی دانشگاه‌های مذکور صورت گرفت. زمان در نظر گرفته شده برای ترجمه هر پاراگراف و نیز نگارش پاراگراف فارسی بر اساس آزمون پایلت^۲ ۱۵ و در مجموع ۴۵ دقیقه لحاظ شد.

در مرحله بعد، متون ترجمه شده توسط ۳ تن از متخصصان رشته ترجمه بر اساس جدول ارزیابی دیویدسن^۳ (۲۰۰۹) بررسی و از ۱۰۰-۱ نمره گذاری شد. سبک نگارش هر یک از شرکت کنندگان نیز توسط ۳ متخصص رشته زبان شناسی بررسی و بر اساس موارد مندرج در فهرستی حاوی مهم‌ترین ویژگی‌های متون بیانی و اطلاعی که توسط محققان پژوهش حاضر از چندین منبع موثق در خصوص ارزیابی سبک نگارش و ویژگی‌های متون مختلف گردآوری شده بود، در یک پیوستار از ۱ تا ۸ نمره گذاری شد. بدین صورت که عدد ۱، معرف سبک نگارش کاملاً بیانی، ۲، تاحدود بسیار زیادی بیانی، ۳، نسبتاً و ۴، تاحدود بسیار کم بیانی بود. از دیگر سو، عدد ۵ معرف تاحدود بسیار کم، ۶، نسبتاً، ۷، تاحدود بسیار زیاد و ۸، معرف سبک نگارش کاملاً اطلاعی بود. به همین ترتیب شرکت‌کنندگانی که در این بررسی نمره ۱ تا ۴ را کسب می کردند دارای سبک نگارش بیانی و صاحبان نمره ۵ تا ۸ دارای سبک نگارش اطلاعی بودند.

۱- Reiss (۱۹۹۸)

۲- Pilot study

۳- Hubscher-Davidson, (۲۰۰۹)

پس از آن، کلیه داده‌های پژوهش، هریک با طبقه بندی صحیح و مطابق با شیوه علمی تحلیل داده‌ها در نرم افزار آماری SPSS بررسی شد. نتایج حاصل از آمار توصیفی^۱ و استنباطی^۲ داده‌ها و بحث و نتیجه گیری در این خصوص در دو قسمت انتهایی مقاله ارائه شده است.

۶- یافته‌های پژوهش

جدول ۱ - طبقه بندی جامعه آماری پژوهش بر اساس سبک نگارش

گروه	سبک نگارش	فراوانی	درصد
زن	بیانی	۴۷	۶۲.۶۶
	اطلاعی	۲۸	۳۷.۳۴
مرد	بیانی	۱۴	۱۸.۶۷
	اطلاعی	۶۱	۸۱.۳۳
تعداد کل		۱۵۰	۱۰۰

نتایج حاصل از بررسی سبک نگارش در نخستین مرحله تجزیه و تحلیل آماری پژوهش نشان داد که از میان جامعه آماری ۷۵ نفری زنان، ۶۲.۶۶٪ آنها با فراوانی ۴۷ نفر دارای سبک نگارش بیانی و ۳۷.۳۴٪ با فراوانی ۲۸ نفر دارای سبک نگارش اطلاعی و ۸۱.۳۳٪ مردان با فراوانی ۱۴ از میان ۷۵ نفر دارای سبک نگارش اطلاعی و ۱۸.۶۷٪ آنها با فراوانی ۱۴ نفر دارای سبک نگارش بیانی بودند.

پس از آن به منظور بررسی نقش تفاوت‌های جنسیتی در کیفیت ترجمه بر اساس سبک نگارش مترجمان زن و مرد، یکبار هر یک از دو گروه زن و مرد را به طور جداگانه بررسی و بار دیگر با یکدیگر مقایسه کردیم. پیش از پرداختن به بررسی‌های انجام شده در این خصوص باید خاطر نشان کرد که جهت کسب اطمینان از روایی نمرات گزارش شده ترجمه توسط ۳ متخصص رشته ترجمه^۳،

۱- Descriptive statistics

۲- Inferential statistics

۳- Inter-rater reliability

آنها را بر اساس ضریب همبستگی پیرسون^۱ سنجدیم که این نمرات در متن بیانی با 0.917^{**} و در متن اطلاعی 0.933^{**} دارای بالاترین میزان همبستگی^۲ بودند. نتایج بررسی شده توسط t متخصص زبان‌شناسی در سبک نگارش نیز با 0.862^{**} حاکی از ضریب بالای همبستگی بود. همان گونه که پیش از این ذکر شد در این بخش ابتدا به بررسی تفاوت کیفیت ترجمه دو گروه زن و مرد به طور جداگانه در دو متن بیانی و اطلاعی بر اساس سبک نگارششان می‌پردازیم. به همین منظور از آزمون تی^۳ با نمونه‌های مستقل استفاده و سطح خطای مجاز نیز 0.05 درصد لحاظ شد. بر اساس یافته‌های جدول ۲ و ۳ نتایج را می‌توان به صورت زیر بررسی کرد.

جدول ۲- نتایج آزمون تی در بررسی تفاوت کیفیت ترجمه زنان در دو متن بیانی و اطلاعی بر

اساس سبک نگارش

نوع متن	سبک نگارش	تعداد	میانگین	F	سطح اطمینان	t
بیانی	بیانی	۴۷	۷۳.۴	۰.۱۵۷	۰.۶۹۳	۰.۹۰۷
اطلاعی	اطلاعی	۲۸	۶۹.۷			۰.۹۱۱
اطلاعی	بیانی	۴۷	۶۶.۳	۰.۶۸۲	۰.۴۱۱	-۰.۹۶۴
اطلاعی	اطلاعی	۲۸	۷۰.۲			-۱.۰۱۲

با نگاهی گذرا به جدول شماره (۲) می‌توان به عملکرد برتر زنان دارای سبک نگارش بیانی نسبت به زنان دارای سبک نگارش اطلاعی در ترجمه متن بیانی پی برد. کسب میانگین نمرات ۷۳.۴ در مقایسه با ۶۹.۷ در ترجمه این متن گواه این مطلب است. اما در خصوص رابطه میان سبک نگارش هر یک و نوع متن باید خاطر نشان کرد در ترجمه متن بیانی، زنان دارای سبک نگارش اطلاعی با تفاوتی بسیار اندک (۳.۷۰ نمره) عملکرد ضعیف تری داشته‌اند. ضمن اینکه با توجه به

۱- Pearson Correlation Coefficient

۲- Correlation

۳- t- test

مقایسه میانگین نمرات، آزمون F و سطح اطمینان به ترتیب با میزان ۰.۱۵۷ و ۰.۶۹۳ تفاوت معناداری میان سبک نگارش زنان و کیفیت ترجمه شان در متن بیانی وجود ندارد. از دیگر سو، در متن اطلاعی، زنان دارای سبک نگارش اطلاعی نسبت به زنان دارای سبک نگارش بیانی رکورد دار نمره برتر هستند (۷۰.۲ در مقایسه با ۶۶.۳). اما با توجه به تفاوت اندک میان نمرات، در این میان تفاوت معناداری وجود ندارد.

جدول ۳- نتایج آزمون تی در بررسی تفاوت کیفیت ترجمه مردان در دو متن بیانی و اطلاعی بر اساس سبک نگارش

نوع متن	سبک نگارش	تعداد	میانگین	F	سطح اطمینان	t
بیانی	بیانی	۵۲	۷۵.۳*	۰.۲۰	۰.۸۸۸	۲.۶۶۱
	اطلاعی	۲۳	۶۴.۵			۲.۵۰۶
اطلاعی	بیانی	۵۲	۶۷.۷	۰.۲۲۵	۰.۶۳۶	-۰.۵۸۶
	اطلاعی	۲۳	۶۹.۵			-۰.۵۹۷

همانگونه که از مندرجات جدول (۳) مشخص است، در ترجمه متن بیانی میان میانگین نمرات مردان دارای سبک نگارش بیانی و اطلاعی تفاوت قابل ملاحظه‌ای وجود دارد. بدین صورت که آنها با تفاوت ۰.۸. ۱۰ نمره بر اساس آزمون F با میزان ۰.۲۰ در سطح اطمینان ۰.۸۸۸ و ارزش t به میزان ۲.۶۶۱ بر همتهای خود که دارای سبک نگارش اطلاعی بودند پیشی گرفته اند. مشخص است که در این حالت میان کیفیت ترجمه متن بیانی در مردان با توجه به سبک نگارششان تفاوت معنا دار وجود دارد. از این رو فرضیه مبنی بر عدم وجود تفاوت معنا دار در این خصوص رد می شود. در این آزمون تفاوت قابل ملاحظه‌ای در میانگین نمرات کسب شده توسط مردان دارای سبک نگارش بیانی و اطلاعی در ترجمه متن اطلاعی با سطح اطمینان ۰.۶۳۶ وجود ندارد. این نکته خود بیانگر این

است که بین کیفیت ترجمه شان در متن اطلاعی با توجه به سبک نگارشان تفاوت معنا داری وجود ندارد.

در این بخش جهت بررسی معنادار بودن رابطه بین متغیر جنسیت و سبک نگارش با کیفیت ترجمه دو متن بیانی و اطلاعی آزمون تحلیل واریانس دو طرفه^۱ را به کار بردیم و سطح خطای مجاز را ۰.۰۵ درصد قرار دادیم. نتایج حاصل از آمار توصیفی و استنباطی این مرحله به شرح زیر است.

جدول ۴- میانگین کیفیت ترجمه متن بیانی به تفکیک جنسیت و سبک نگارش

جنسیت	سبک نگارش	تعداد	میانگین
زن	بیانی	۴۷	۷۳.۴
	اطلاعی	۲۸	۶۹.۷
مرد	بیانی	۱۴	۷۵.۰*
	اطلاعی	۶۱	۶۰.۶

جدول شماره (۴) میانگین کیفیت ترجمه متن بیانی را به تفکیک جنسیت و سبک نگارش نشان می‌دهد. بر اساس اطلاعات جدول فوق، بالاترین میزان کیفیت ترجمه این متن مربوط به مردان دارای سبک نگارش بیانی با میانگین ۷۵ و پایین‌ترین کیفیت ترجمه مربوط به مردان دارای سبک نگارش اطلاعی با میانگین ۶۰.۶ بوده است.

جدول ۵- آزمون تعامل بین متغیرهای سبک نگارش و جنسیت از نظر کیفیت ترجمه متن بیانی

Source	MS	F	سطح اطمینان
جنسیت	۰.۳۸۳	۱.۴۵	۰.۲۳۱
سبک نگارش	۲۲۷.۶	۸.۶۲*	۰.۰۰۴
جنسیت و سبک نگارش	۷۹۲.۸	۳.۰۰	۰.۸۵
خطا	۰.۲۶۴.۱	۶۱	

جدول فوق نتایج بررسی معنا داری تفاوت میانگین کیفیت ترجمه متن بیانی را بر حسب سبک نگارش و جنسیت شرکت کنندگان زن و مرد نشان می‌دهد. تفاوت مشاهده شده بین میانگین‌های

جنسیت در بین پاسخگویان، از نظر کیفیت ترجمه متن بیانی بر اساس آزمون F با مقدار $۱/۴۵$ و سطح معنادار ۰.۲۳۱ معنادار نیست. در حالی که تفاوت مشاهده شده بین میانگین‌های سبک نگارش در بین پاسخگویان، از نظر کیفیت ترجمه متن بیانی بر اساس آزمون F با مقدار $۸/۶۲$ و سطح معناداری $۰/۰۰۴$ معنادار است.

بررسی اثر تعاملی متغیرهای سبک نگارش و جنسیت حاکی از این است که اثر تعاملی این دو متغیر در کیفیت ترجمه متن بیانی بر اساس آزمون F با مقدار $۳/۰۰$ و سطح اطمینان ۸۵ درصد معنادار نیست.

جدول ۶- میانگین کیفیت ترجمه متن اطلاعاتی به تفکیک جنسیت و سبک نگارش

جنسیت	سبک نگارش	تعداد	میانگین
زن	بیانی	۴۷	۶۶.۳
	اطلاعی	۲۸	۷۰.۲
مرد	بیانی	۱۴	۶۱.۹
	اطلاعی	۶۱	۶۸.۵

یافته‌های جدول (۶) گواهی است بر برتری زنان دارای سبک نگارش اطلاعاتی در ترجمه این متن با کسب میانگین ۷۰.۲ . پایین‌ترین کیفیت ترجمه این متن نیز مربوط به مردان دارای سبک نگارش بیانی با میانگین ۶۱.۹ بوده است.

جدول ۷- آزمون تعامل بین متغیرهای سبک نگارش و جنسیت از نظر کیفیت ترجمه متن اطلاعاتی

Source	MS	F	سطح اطمینان
جنسیت	۲۶۳.۹	۱.۱۵	۰.۲۸۵
سبک نگارش	۲۷۵.۸	۳.۳۰	۰.۰۷۱
جنسیت و سبک نگارش	۵۲.۱	۰.۲۲	۰.۶۳۴
خطا	۲۲۹.۳		

جدول شماره (۷) نشان دهنده نتایج بررسی معناداری تفاوت میانگین کیفیت ترجمه متن اطلاعی بر حسب سبک نگارش و جنسیت مترجمان این پژوهش است. چنانچه از مندرجات جدول بر می آید بین میانگین‌های جنسیت زنان و مردان این پژوهش از نظر کیفیت ترجمه متن مذکور بر اساس آزمون F با مقدار $۱/۱۵$ و سطح معناداری $۰/۲۸۵$ ، رابطه معناداری وجود ندارد. تفاوت مشاهده شده بین میانگین‌های سبک نگارش در بین پاسخگویان، از نظر کیفیت ترجمه متن اطلاعی بر اساس آزمون F با مقدار $۳/۳۰$ و سطح معناداری $۰/۰۷۱$ نیز معنادار نیست. و اما بررسی اثر تعاملی متغیرهای سبک نگارش و جنسیت حاکی از این است که اثر تعاملی این دو متغیر در کیفیت ترجمه متن اطلاعی بر اساس آزمون F با مقدار $۰/۲۲$ و سطح اطمینان ۹۵ درصد ($Sig = ۰/۶۳۴$)، معنادار نیست.

۷- بحث و نتیجه گیری

در این پژوهش به واسطه بررسی مقابله‌ای سبک نگارش مترجمان زن و مرد، به ذکر رابطه هر یک از این متغیرها با تأکید بر جنسیت در کیفیت ترجمه آنها در دو نوع متن بیانی و اطلاعی پرداختیم. جهت سنجش تفاوت‌های سبک نگارش از شرکت کنندگان خواسته شد یک پاراگراف به زبان فارسی در مورد فقر مالی بنویسند که هر یک را بر اساس موارد مندرج در فهرستی حاوی مهم‌ترین ویژگی‌های متون بیانی و اطلاعی که توسط محققان پژوهش حاضر از چندین منبع موثق در خصوص ارزیابی سبک نگارش و ویژگی‌های متون مختلف گردآوری شده بود، در یک پیوستار از ۱ تا ۸ نمره گذاری کردیم. سبک نگارش آن دسته از شرکت کنندگان که نمره ۱ تا ۴ و ۵ تا ۸ را کسب کردند، به ترتیب در گروه بیانی و اطلاعی جای گرفت. کیفیت ترجمه دو گروه زن و مرد را نیز با ارائه دو پاراگراف انگلیسی شامل متون بیانی و اطلاعی، بر اساس معیارهای ارزیابی دیویدسن (۲۰۰۹) سنجیدیم. با توجه به یافته‌های پژوهش، در ادامه نکات زیر را بر اساس فرضیه‌های آن از نظر می‌گذرانیم. چون این پژوهش برای نخستین بار در حوزه مطالعات ترجمه صورت گرفته است، به دلیل عدم وجود پژوهش‌های مشابه، امکان بررسی و مقایسه نتایج آن میسر نیست. از این رو، صرفاً به تبیین و تفسیر نتایج و پس از آن به طرح پیشنهادهای مربوط در این خصوص می‌پردازیم.

نخست اینکه یافته‌های مندرج در جدول شماره (۱) در خصوص سبک نگارش بیانی و اطلاعاتی زنان و مردان حاضر در پژوهش (۶۲.۶۶٪ سبک نگارش بیانی و ۳۷.۳۴٪ سبک نگارش اطلاعاتی در زنان و ۸۱.۳۳٪ سبک نگارش اطلاعاتی و ۱۸.۶۷٪ سبک نگارش بیانی در مردان) با گفته‌ها و نتایج تحقیقات کتلنس (۱۹۹۸)، گالبی (۲۰۰۱)، فرنسیس، ربسون و رید، (۲۰۰۱)، سیان (۲۰۰۳)، آرگامون، کپل و فاین (۲۰۰۵)، واسکیتا و لانگی (۲۰۰۸)، مگی (۲۰۰۹) و آماندا (۲۰۱۰) مبنی بر اینکه سبک نگارش زنان به نسبت مردان، تا حدود بسیار زیادی بیانی و سبک نگارش مردان نسبت به زنان، اطلاعاتی است، مطابقت دارد. اما با توجه به بررسی کیفیت ترجمه دو گروه زن و مرد با توجه به تفاوت در سبک نگارش آنها و فرضیه‌های مذکور به طور جداگانه می‌توان چنین اظهار نظر نمود:

بر اساس یافته‌های آزمون تی مندرج در جدول شماره ۲ در بررسی کیفیت ترجمه زنان در متن بیانی با توجه به سبک نگارش، همسو بودن نتایج ترجمه با سبک نگارش مشخص شد. چرا که زنان دارای سبک نگارش بیانی نسبت به همتهای خود با سبک نگارش اطلاعاتی با میانگین نمره ۷۳.۴ در مقایسه با ۶۹.۷ در ترجمه متن مذکور عملکرد برتری داشتند. با این حال، علیرغم آنچه ذکر شد به دلیل تفاوت اندک نمرات کسب شده توسط دارندگان سبک بیانی و اطلاعاتی در ترجمه این متن و در پی آنان عدم وجود تفاوتی معنا دار میان متغیرهای مذکور، نخستین فرضیه این پژوهش تأیید شد.

در متن اطلاعاتی، زنان دارای سبک نگارش اطلاعاتی نسبت به زنان دارای سبک نگارش بیانی با تفاوت نمره ۳.۹ (۷۰.۲ در مقایسه با ۶۶.۳) رکورد دار نمره برتر در ترجمه این متن بوده‌اند. اما تفاوت اندک میان نمرات، عدم وجود تفاوت معنا دار میان متغیر سبک نگارش اطلاعاتی و کیفیت ترجمه این متن را سبب می‌شود که این خود مؤید دومین فرضیه پژوهش بود.

اما با توجه به مندرجات جدول شماره (۳) می‌توان چنین نتیجه گرفت که وجود تفاوت قابل ملاحظه میان میانگین نمرات مردان دارای سبک نگارش بیانی نسبت به مردان دارای سبک نگارش اطلاعاتی در ترجمه متن بیانی (۷۵.۳ در مقابل ۶۴.۵) مبین وجود تفاوتی معنادار در این خصوص و به دنبال آن رد شدن سومین فرضیه پژوهش بود. در واقع، مردان دارای سبک نگارش بیانی با کسب

بالاترین میانگین ترجمه این متن نشان دادند که سبک نگارش بیانی آنها چگونه در انتقال عناصر زیبایی شناختی سخن، انتقال احساسات و بیان جنبه‌های زیبایی کلام در ترجمه متن بیانی رابطه دارد. در ترجمه متن اطلاعی توسط مردان، دیگر بار نشانه‌های همسو بودن سبک نگارش و کیفیت ترجمه یافت شد (مردان دارای سبک نگارش اطلاعی: ۶۹.۵، مردان دارای سبک نگارش بیانی: ۶۷.۶) اما وجود تفاوت اندک و عدم وجود تفاوتی معنادار، چهارمین فرضیه را نیز تأیید کرد.

در بخش دیگر، جهت آزمودن دیگر فرضیه‌های پژوهش به بررسی مقابله‌ای متغیرهای مذکور در هر دو گروه زن و مرد با یکدیگر پرداختیم. در جدول شماره (۴)، بالاترین کیفیت ترجمه متن بیانی مربوط به مردان دارای سبک نگارش بیانی با میانگین ۷۵ و پایین‌ترین کیفیت ترجمه مربوط به مردان دارای سبک نگارش اطلاعی با میانگین ۶۰.۶ گزارش شد. ضمن اینکه با توجه به جدول شماره (۵) علیرغم وجود رابطه معنادار بین متغیرجنسیت و کیفیت ترجمه متن بیانی، تفاوت مشاهده شده بین میانگین‌های سبک نگارش با توجه به کیفیت ترجمه این متن و نیز اثر تعاملی این دو متغیر در کیفیت ترجمه متن مذکور معنا دار نبوده که منتج به تأیید پنجمین فرضیه شد.

یافته‌های جدول شماره (۶)، دیگر بار همسو بودن سبک نگارش و کیفیت ترجمه را نشان داد که در آن زنان و مردان دارای سبک نگارش اطلاعی نسبت به همتهای آنها با سبک نگارش بیانی در ترجمه متن اطلاعی میانگین نمرات برتری را کسب کرده اند (۷۰.۲ و ۶۸.۵ در مقایسه با ۶۶.۳ و ۶۱.۹). اما به مانند نتایج جدول شماره (۵)، آخرین فرضیه این پژوهش نیز به دنبال عدم وجود رابطه‌ای معنادار میان متغیرهای مذکور تأیید شد.

این پژوهش با بررسی کیفیت ترجمه مترجمان زن و مرد در دو نوع متن بیانی و اطلاعی با توجه به تفاوت‌های سبک نگارش آنان به تحلیل تأثیر و رابطه این متغیرها با یکدیگر پرداخت. نتایج کلیه جداول نشان از همسو بودن نتایج بررسی سبک نگارش بیانی و اطلاعی و کیفیت ترجمه متن بیانی و اطلاعی را در خود دارد. اما تنها رابطه معنادار در کیفیت ترجمه متن بیانی بین متغیر سبک نگارش و جنسیت در شرکت کنندگان مرد یافت شد. البته صرف نظر از وجود یا عدم وجود رابطه معنادار میان متغیرهای پژوهش و تأیید کلیه آنها به جز سومین، آنچه در این پژوهش یافت شد، تأثیر پذیری - خواه آگاهانه یا نا آگاهانه - شرکت کنندگان (بدون در نظر گرفتن متغیر جنسیت) از سبک نگارش آنها

در ترجمه متون بیانی و اطلاعی بود. سبک نگارش بیانی با وجود مؤلفه‌هایی که پیش از این ذکر شد با توانایی مترجم در انتقال احساسات و بیان جنبه‌های زیبایی کلام به گونه‌ای مثبت در ترجمه متن بیانی و سبک نگارش اطلاعی در انتقال هر چه بهتر مفاهیم و اطلاعات موجود در متن در ترجمه متن اطلاعی رابطه داشت.

کوتاه سخن اینکه امید است نتایج این پژوهش راهگشای تحقیقات آتی در حوزه مطالعات ترجمه باشد؛ به ویژه در بررسی نقش مترجم به عنوان یکی از مقوله‌های جدایی ناپذیر فرایند ترجمه. چرا که مؤلفه‌هایی همچون جنسیت مترجم و تفاوت‌های نشأت گرفته از تفاوت‌های جنسیتی نظیر سبک نگارش مترجم، ویژگی‌های روان‌شناختی، میزان توانش مترجمان زن و مرد در ترجمه یک متن خاص و یا دیگر تفاوت‌های کلی نظیر میزان علاقه و انگیزه مترجم و بسیاری دیگر از موارد در کیفیت ترجمه قابل تأمل هستند. از سوی دیگر، مترجمان می‌توانند به واسطه کسب آگاهی نسبت به توانایی خویش در ترجمه یک متن یا متون خاص به تمرین و افزایش مهارت‌های خود در این خصوص بپردازند. برنامه ریزان این رشته نیز می‌توانند با مطالعه بیشتر و اتخاذ رویکردهای محققانه در باب مطالعات ترجمه و مطالعات مترجم، بیش از پیش در ارائه برنامه‌ای جامع و نظام مند در تربیت مؤثر مترجمان گام بردارند.

کتابنامه

- کدیور، جمیله (۱۳۸۱). زن (چاپ ۳). تهران: انتشارات اطلاعات.
- ویوین، بار (۱۳۸۳). جنسیت و روان‌شناسی اجتماعی. (حبيب احمدی، بیتا شایق، مترجمان). شیراز: انتشارات نوید شیراز
- Aksoy, B. (۲۰۰۱). Translation as a rewriting: The concept and its implications on the emergence of a national literature. *Translation Journal*, ۵ (۳), Retrieved May, ۱۶, ۲۰۱۰, from <http://accurapid.com/journal/۱۶prof.htm>
- Amanda, C. (۲۰۱۰). Venus vs. Mars: Gender differences in writing. Retrieved October ۲۸, ۲۰۱۰, from <http://www.linkinghub.elsevier.com>
- Argamon, S., Koppel, M. & Fine, J. (۲۰۰۵). Gender, genre, and writing style in formal written texts. Retrieved October ۲۸, ۲۰۱۰, from <http://www.cs.biu.ac.il>
- Bassnett, S. (۲۰۰۲). *Translation Studies*. Routledge: London & New York.
- Brockbank, E. (۲۰۰۱). The translator is a writer. *Translation Journal*, ۵ (۲). Retrieved May, ۱۶, ۲۰۱۰, from <http://www.Translationjournal.net/journal.۲۰۰۱.۱.htm>
- Chamberlain, L. (۱۹۹۸). Gender metaphors in translation. In M. Backer (Ed.), *Encyclopedia of translation studies* (pp. ۹۳-۹۶). London: Routledge.
- Chesterman, A. (۲۰۰۹). The name and nature of translator studies. *Journal of Language and Communication Studies*, ۴۲ (۲), ۱۳-۲۳.
- Francis, B., Robson, J & Read, B. (۲۰۰۱). An analysis of undergraduate writing styles in the context of gender and achievement. *Studies in Higher Education*, ۲۹ (۳), ۳۱۳-۳۲۶.
- Galbi, D. (۲۰۰۱). Women and men communicate differently. Retrieved April ۱۰, ۲۰۱۱, from <http://www.romtext.cf.ac.uk>
- Glick, P. & Rudman, L. (۲۰۰۸). *The social psychology of gender*. New York: Guilford.

- Hatim, B. & Munday, J. (۲۰۰۶). *Translation an advance resource book*. London & New York: Rutledge.
- Hubscher-Davidson, S. E. (۲۰۰۹). Personal diversity and diverse personalities in translation: a study of individual differences, perspectives. *Studies in Translatology*, ۱۱(۳), ۱۷۵-۱۹۲.
- Jones, S. Myhill, D. (۲۰۰۷). Discourse of difference: Examining gender differences in linguistics characteristics of writing. *Canadian Journal of Education*, ۳۰(۲), ۴۵۶-۴۸۲.
- Kathlence, L. (۱۹۹۸). (Re)learning gender through expressive writing and critical reflection: Electronic discussion groups as idea mediators among students. *Language and Learning Across the Disciplines*, ۲(۱), ۵-۲۴.
- Lange, C. (۲۰۰۸). Men and women writing women: The female perspective and feminism in U.S. novels and African novels in French by male and female authors. *UW-L Journal of Undergraduate Research*, ۱۱(۲), ۲۵۶-۲۶۹.
- Magee, S. (۲۰۰۹). Young scholars in first year writing college admission essay: A genre of masculinity. Retrieved October ۲۸, ۲۰۱۰, from <http://www.cs.biu.ac.il>
- Razmjoo, L. (۲۰۰۳). To be a good translator. *Translation Journal*, ۴(۲). Retrieved May, ۱۶, ۲۰۱۰, from <http://www.Translationjournal.net/journal.۲۰edue.۱.htm>
- Rezvani, R. Riazi, A. M., & Sahragard, R. (۲۰۱۱). Translation quality assessment: Assessing concept or construct. *Translation Studies*, ۹(۳۳), ۶۱-۷۷.
- Reiss, K. (۱۹۹۸). Text type, translation types and translation assessment. In B. Hatim & J. Munday, (Eds.), (۲۰۰۴). *Translation an advance resource book*. London & New York: Rutledge.
- Sager, J. C. (۱۹۹۴). *Language engineering and translation: Consequences of automation: volume ۱*. Amsterdam: John Benjamins.
- Sian, J. (۲۰۰۳). Women's writing in present-day China. *China perspectives*, ۴۲(۵), ۲-۱۴.

- Snell-Hornby, M. (۱۹۹۸). *Translation studies: An integrated approach*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins.
- Von Flotow, L. (۲۰۰۱). Gender in translation: The issue goes on. Retrieved September, ۲, ۲۰۱۰, from <http://www.Ores.concordia.ca/numero۲/VonFlotow.html>
- Waskita, D. (۲۰۰۸). Differences in Men's and Women's ESL Academic Writing at the University of Melbourne. *Jurnal Sosioteknologi*, ۱۴ (۷), ۴۴۸-۴۶۳.

